

Анушаван Месропян
Українська поезія
у вірменських перекладах
Мініантологія

Ուկրաիներենի արևմտյան
միջին դարերի
Անուշավան Մեսրոպյանի
թարգմանություններ

Իվան Ֆրանկոյի անվան
Լվիվի ազգային համալսարան
ԳԻՏԱԿԱՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆ

Տարաս Շեվչենկայի անվան
Համաուկրաինական
«Պրոսվիտա» ընկերություն
Լվիվյան տարածքային միավորում

**Ուկրաինական պոեզիայի
մինիանթոլոգիա**

**Մեսրոպյան Անուշավանի
թարգմանությունը**

Լվիվ • 2002

Львівський національний університет
імені Івана Франка
НАУКОВА БІБЛІОТЕКА

Всеукраїнське товариство «Просвіта»
імені Тараса Шевченка
Львівське обласне об'єднання

Серія «Дрібненька бібліотека», ч. 7

Анушаван Месропян

**УКРАЇНСЬКА ПОЕЗІЯ
У ВІРМЕНСЬКИХ ПЕРЕКЛАДАХ**

Львів • 2002

УДК 821.161.2-1.03=19(081.2)

М-53

ББК Ш5(4Укр)6-318.37я44

Редакційна колегія:

Богдан ЯКИМОВИЧ (голова),
Ніна БІЧУЯ, Михайло ГНАТЮК,
Мирослава ДОМАНСЬКА,
Роксолана ЗОРІВЧАК,
Богдан КОТУР, Тарас ЛУЧУК

МЕСРОПЯН Анушаван. Українська поезія у вірменських перекладах: Мініантологія. – Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. І. Франка, 2002. – 64 с. – (Серія: «Дрібненька бібліотека»; Ч. 7).

ISBN 966-613-275-3

Серія «Дрібненька бібліотека» заснована 1999 р.

ББК Ш5(4Укр)6-318.37я44

ISBN 966-613-275-3

- © А. Месропян, концепція, упорядкування, переклад вірменською мовою, 2002
- © Автори українських текстів, 2002
- © Львівський національний університет імені Івана Франка, 2002

МІНІСЛОВО ПРО МІНІАНТОЛОГІЮ

Закінчивши українську філологію у Львівському національному університеті імені Івана Франка, я дебютував як вірменський перекладач української літератури на сторінках єреванського часопису «Гарун». Після цього я спробував свої сили також у “зворотньому напрямку”: почав перекладати малу прозу вірменських письменників мовою українською. Результатом цих моїх трудів стала перекладна збірка оповідань Л. Хечояна «Гілка оливи» та публікації в таких періодичних виданнях, як «Літературна Україна», «Королівський ліс», «Зерна». Одночасно я розпочав працю над освоєнням української поезії по-вірменськи: для перекладу я вибрав ті поетичні добірки, які з'явилися на сторінках часопису «Світо-вид», який виконує приблизно ту саму функцію, що й «Гарун» у Вірменії. Отже, читачі мають змогу ознайомитися з модерною українською поезією останніх літ. Прикметою цієї мініантології є те, що це – перше білінгвальне видання віршів українських поетів у контексті українсько-вірменських літературних взаємин.

А. М.

Микола ВОРОБІЙОВ

***

є місце фіалок що про нього мало хто знає
Бог квітне серед розлогих лугів
на пагорбі у гайку
що розрісся
а квітне тоді коли ще ані листя ані трави
а довкола пагорба тільки весняна
повенева вода
як фіолетовий сон як безмір краси що
ось-ось нарине
всіма потоками барв оздоблюючи зелені луки...

***

дівчина в синіх черевиках тихо крадеться
навіть їй самій не почути того
я беру павутинку за край якусь мить вагаюсь
а потім думаю що це вже востаннє...
але інша дівчина нічого про це не знає
і так само тихо крадеться...

Միկոլա ՎՈՐՈՒՅՈՎ

***

մանուշակների տեղեր կան որ ոչ որ չգիտի
Աստված ծաղկում է ձգված դաշտերի մեջ և կիրճում բլրի
լանջին
կորած ծաղիկների մեջ
իսկ ծաղկում է այն պահին երբ չկա ոչ ծաղիկ ոչ խոտ
իսկ բլրակի շուրջբլուրը գարնան ձնհալ ջուրն է
մանուշակագույն երազի նման անսահման գեղեցիկ որ
ուր որ է դուրս կցայտի
երփներանգ վտակներով զարդարելով կանաչ
մարգագետինները...

***

կապույտ երկնաճիթ կոշիկներով աղջնակը հուշիկ
մոտենում է
սահուն քայլքով ասես երազ լինի
ես վերցնում եմ սարդոստայնը ծայրից ու ինչ որ մի պահ
երկմտում
իսկ հետո մտածում որ սա արդեն վերջին անգամն է...
բայց մի ուրիշ աղջնակ այս մասին ամենևին ոչինչ չգիտի
ու նույնպես գաղտնագողի մոտենում է հուշիկ...

***

звір зближається
чую як розчепилося повітря від кинутого списа
я добре його гартував
інших звуків не вловлюю
хіба що в холоднім світанні
обнявши за шию сіру гуску плаче дощ...
мабуть у серце поцілений
звір входить у мене
тепер і я плачу

***

вир поглинає:
це така ясна днина коли багато срібла
і таке воно легеньке
що вітерець його перебирає
в тій днині десь є одне місце начебто вир...
синя бабка над над ним стрілою летить
а червона жариною тане...
вир розплетений їх поглинає
я теж мав багато друзів
та нікого з них вже немає...

***

գազանը մոտենում է
լսում եմ թե ինչպես պրկվեց օդը նետված նիզակից
ինչպես որ հարկն է կոփել եմ այն
չեմ լսում ուրիշ ոչ մի ձայն արդեն
չհաշված միայն որ ցուրտ արևածագին
գորշ սագի վզին փաթաթված լացում է անձրևը...
գուցե սրտին նշան բռնած
գազանը իմ ներսն է մտնում
հիմա արդեն ես եմ լաց լինում

***

հորձանուտը կուլ է տալիս.
վճիտ է օրն այնքան երբ արծաթաշատ է և թեթև այնքան
որ քամին նրան թերթում է
այդ օրվա մեջ ինչ-որ մի տեղ մի վայր կա
ասես հորձանուտ լինի...
արծաթյա խատուտիկը նրա վրայով սլանում է նետի պես
խսկ կարմիրը եռալով՝ խորտակվում...
հորձանուտը փաթաթված նրանց կուլ է տալիս
ես էլ ունեի բազում ընկերներ
բայց արդեն ոչ որ չի մնացել...

Іван КИРИЗЮК

З циклу “Мережка Підляшшя”

***

Душа моя,
Мов у скрипці струна,
Ухопилась за звук
Та й гуляє
Під куполом неба,
Вигладжує
Мої неудачі
Крилом
Сизокрилої пташки.

***

Кольорами сумління
Малюю образ
Від основи
По зруб,
Кладу тепло
Батьківського дому
За пазуху,
Щоб ще раз
Захлиснутися
Недозрілим щастям.
Чую –
Вже сонце
Котиться під осінь,
І барв нерозгаданих
Щораз менше.

Իվան ԿԻՐԻՉՅՈՒԿ

«Պիոլյաշշյայի զարդանկար» Շարքից

***

Հոգին իմ,
Ջութակի լարի պես,
Կառչել է ելևէջից
Ու թափառում է
Երկնքի գմբեթի տակ
Շոյում է
Իմ անհաջողությունները
Թևքով
Թխակապտաթև հավքի:

***

Խղճի երանգներով
Նկարում եմ կերպարը
Արմատից
Մինչ կոճղ
Որ հայրական տան ջերմությունը
Տեղավորեմ ծոցիս մեջ,
Որ մեկ անգամ ևս
Շնչահեղձ լինեմ
Անհաս երջանկությունից:
Զգում եմ, որ
Արևն արդեն
Աշնան ծոցն է մտնում
Եվ հանելուկային երանգները
Գնալով քչանում են:

***

Маминою піснею
Вищербився
Берег пам'яті
І ощасливив очі
Яблуневим цвітом,
І сльоза молодости,
І запах хліба
З печі
На човнах стрімких
Промчали біля мене.

***

Մայրական երգով
Սերովեց
Ափը հիշողության
ԵՎ երջանկացրեց աչքերը
Խնձորենու ծառ ու ծաղկունքով,
ԵՎ երիտասարդության արտասուքը,
ԵՎ հացի բուրմունքը
Հնոցից բուրոդ
Ճեպընթաց մակույկներով
Սուրացին իմ կողքով:

Роман БАБОВАЛ

***

у цім краю благословенному
царюю за ціну клітин
що в моїм сірім мозку
у цім краю проклятім
сам час застиг
між вічністю й миттєвістю
а щоб у нім остатись князем
я змушений
при кожному сумніванні
щораз до ставки підкидати
мізерний залишок
своєї змарнотраченої ідентичности

***

мені
загородили шлях
до себе
й не допоможуть ті птахи
в яких є досвід вирію
допоки в темряві блукатиму –
від тіла до душі

Ռոման ԲԱԲՈՎԱԼ

***

աշխարհում այս օրհնված
իմ գորշ ուղեղի բջջի արժեքով
իշխում եմ դեռ
աշխարհում այս անիծված
ժամանակն ինքն է քարացել
հավերժության և պահի միջև
և հետագայում իշխան մնալու համար
ստիպված եմ
յուրաքանչյուր կասկածիս դեպքում
ամեն անգամ ավագանի մեջ գցել
ամենաչնչին մնացորդը
իմ դատարկ ու փուչ վատնած նմանակության

***

իմ ուղին
փակել եմ
դեպ ինձ դարձնող
ու ինձ չեն օգնի թռչուններն անգամ
որ փորձ ունեն տարագրության
դեռ ինչքան պիտի թափառեմ մթնշաղի մեջ
մարմնից մինչև հոգի

***

пишу наліво – звідки жодної немає звістки
пишу направо – тиша, ніби птах десь
пролетів і впав
пишу вперед – хтось біг до обрїю і в нім втопився
пишу назад – запізно, кажуть: вже пішов
а що писав, кому і звідки? –
ніхто не знає
та що ж –
хіба когось воно цікавить?

***

в пустелі що не відає поняття меж
одна краплиночка води
що капнула з заблуканої хмарки
усі сипкі піски залила з несипкими
відтак за ними затопила
увесь той всесвіт що наївно крився
в одній піщинці – з найдрібніших
а дивним дивом
у тім потопі –
я не втопився

***

գրում եմ ձախից, որսեղից չկա ոչ մի նորություն
գրում եմ աջից, լուսություն է, ասես հավքը թռավ
և ընկավ ինչ որ տեղ
գրում եմ առջևից, ինչ որ մեկը վազեց դեպ հորիզոն
և այնտեղ խեղդվեց
գրում եմ վերջից, արդեն ուշ է, ասում են՝ արդեն գնաց
խակ թե ի՞նչ գրեց, ու՞մ համար և հանուն ինչի՞
ոչ ոք չգիտի
խակ մի՞ թե
դա է կարևորը

***

անապատում, ուր չկա սահման կոչված հասկացությունը
ջրի մի կաթիլ
կաթեց մոլորված ամպից
տապից շիկացած ավազահատիկները ողողեց
այնուհետև ողողեց
ողջ աշխարհը որ միամիտ պարփակված էր
մի հատիկի մեջ՝ ամենամանր ավազի
ու զարմանալի հրաշքով
ջրհեղեղում այդ
ես չխեղդվեցի

Тарас ФЕДЮК

***

Вічний біль при душі –
наче крик при останньому кроці.
Натюрморт із трьох стрілок
тихенько тремтить на столі.
Почорнію, як ворон старий
на трьохсотому році,
Наче хрест на могилі
і меч у холодній землі.

Як вино у діжках,
що збивалися до окупацій
Молдаванами, що,
як уміли, померли давно.
Наче тексти
або колючки в сивих скронях акацій,
Або зрештою як
серед ночі погасле вікно.

Що ж – нічого. Мені –
воздалось і звелілося бути
Співучасником свідків
бог знає чого і чиїх.
Уже випито все
від "Московської" до "Абсолюту".

Տարա ՖԵՂՅՈՒԿ

***

Այս հավերժ ցավը հոգուս
ասես կանչի ճիշ է՝ վերջին քայլքի:
Երեք նետերով նատյութմորտը
լուռ դողդողում է սեղանի վրա:
Կսևանամ, ինչպես ծեր ագռավն իր կյանքի
երրորդ հարյուրամյակին,
Ինչպես խաչը գերեզմանաթմբին
և թուրը՝ սառած գետնի մեջ մխրճված:

Ինչպես տակառների մեջ լցված գինին,
որ շրջափակումից առաջ
Քաշում էին մոլորվացի հմուտ գինեգործները,
որ վաղուց մեռել են արդեն:
Տեքստերի նման
կամ ակացիայի ճերմակ քունքերի փշերի պես,
Կամ էլ վերջապես,
ինչպես գշերվա կեսին հանգած պատուհան:

Դե՛հ, ինչ արած: Ինձ
տրված և պատվիրված է լինել
Վկաների համամասնակից
Աստված գիտի՝ ինչի և ում:
Արդեն պարպված է ամեն ինչ
«Մոսկովյան»-ից մինչև «Աբսոլյուտ»:

Тільки сніг на губах,
тільки синій нетанучий сніг.

Проклене відставник.

І відставить в ставник посполитий.

І останню сорочку

останній на світі проп'є.

Вже дзвонар віддзвонив,

але ще не пристав до молитви.

Значить, час іще є.

Хай лише в дзвонаря.

Але – є.

Միայն ձյունն է մնացել շուրթերիս,
միայն կապույտ չհալվող ձյունը:

Կանիձի պաշտոնաթողը:

ԵՎ կթողնի պաշտոնն իր ու աթոռը

ԵՎ վերջին շապիկը

աշխարհում կմսիսի ու կխմի:

Արդեն ժամկոչը զանգը հնչեցրեց,

բայց դեռ չի ծնկել աղոթքի:

Ուրեմն, ժամանակ դեռ կա:

Թեկուզ ժամկոչն է տերը

Ժամանակ դեռ կա:

Віктор НЕБОРАК

ПЕРЕХІД

Ця подорож не потребує засобів пересування,
вливання марень
чи перемикання швидкості,
чи маршів римування.

Це ототожнення себе з самим собою,
введення себе у себе.

Довколишне – в очікуванні,
хиже, сухоребре.

Годує смертю час його.
І будь-яке пришвидшення –
як паску кров'ю мастиш.
Гігантські речі вибухають і вкривають дно.
Мерці шикуються в колони,
а жахне Воно
уже давно спочило. Тріснув трон. І вікна навстіж!

Палючі надра і відпущені вітри.

Зодягнені в тіла брати ідуть здовкіл і творять Коло.
Світ, як народжене Дитя. Безмежно. Сніжно. Голо.
Над нами обертається трилике Слово. Три.

Վիկտոր ՆԵՐՈՌԱԿ

ԱՆՑՈՒՄ

Ճամփորդությունն այս
տեղափոխության միջոցի կարիք չունի,
անուրջների ներարկման

կամ էլ արագության փոփոխության,
կամ էլ քայլերգի հանգի:

Մա նույնացումն է ինքդ իսկ քեզ հետ,
ներածություն՝ քեզ քո մեջ:

Շրջապատը սպասումի մեջ,
գիշատիչ ու բորոտ:

Մահով է կերակրում նրան ժամանակը
ԵՎ ամեն տեսակ արագացում,

ինչպես կուլիչին¹ արյուն քսելը:

Վիթխարի իրերը պայթում և ցրվում են գետնին:

Մեռյալները շարասյան մեջ զգաստ կանգնած,
բայց սարսափում է Այն

արդեն վաղուց հանգստացել է: Ու ցնդեց հոդս գահը:

Եվ պատուհանները շրխկալով բացվեցին:

Վառվող ընդերքներ և քամիներ սանձարձակ:

Հագնված մարմիններով եղբայրները հավաքվում են
մեկտեղ և նրանց ստեղծածը Շրջան է:

Ու աշխարհն ասես նորածին Մանուկ է:

Անսահմանություն է: Չյուն է: Մերկ է:

ԵՎ մեր գլխավերևում պտտվող եռադեմ Բառը՝ Երեքն է:

---

¹ Սուրբ Չատիկի թխվածք:

КНАЙПА

Приміщення, в якому не живуть, –
перетирають час, переплітають
потоки існування, залітають
в тягучу і повзучу каламуть
з овальних поглядів. У кожний зір
прибулець потрапляє, як у пастку,
і розчиняється, а з нього частку
ховають мозки в дірах шахт і нір.
Чи навпаки – це саме той чи та,
кого я конче мушу вполювати.
Сама до рук йде здобич. Вузувате
спадає плетиво. Та все ж мета –
наблизитися до глибин пульсацій,
відчути владу! – не перебивай! –
долай мій тон! столи перевертай! –
ти – мій-моя-моє вино у склянці.
Навіщо люди видимі? Кому
тілесні всі ці кублиця на руку?
Слова прозорі струшуються з друку,
шепочуться і кличуть у п'їтьму.
Ми видимі – бо жертви. Кожен йде
або ж його волочать на жертovníк.
І навіть золотий багатотомник
впаде колись у полум'я руде.
Ми – пійло смерті, як і це вино,
красо дочасна, кав'ярняна діво,
якщо любов на цьому світі – диво,
то я на тому світі вже давно.

ՊԱՆԴՈՎ

Ձեռնեղարանը, որտեղ չեն բնակվում,
ժամանակ են մաշում, հյուսում են
գոյության վտակներ, թռչում են
ու հայտնվում սողացող ուռկանում
ձվածն հայացքների: Յուրաքանչյուր հայացքում
եկվորն ասես գալիս ու թակարդն է ընկնում,
ու լուծվում, իսկ նրանից մի մասնիկ
թաքցնում են ուղեղում և խորշերում և փոսերում
Թե՞ հակառակը, սա հենց նա՞ է թե նե՞
որին ես ի վերջո ստիպված եմ որսալ:
Որսն ինքն է իր ոտքով մոտենում: Եվ սահուն ընկնում է՝
բազմաթև գործվածքը: Բայց նպատակը նույնն է՝
մոտենալ երակազարկման խորքին:
զգա՛լ իշխանությունը, ինձ մի՛ ընդհատիր,
տոնն իմ դիմադրիր: շուռ տուր սեղանները
դու ես իմը, իմս, իմ գինին բաժակում:
Ինչու՞ են մարդիկ տեսանելի: ՈՒ՞մ են
ձեռնատու այս խորձերը մարմնեղեն:
Թափանցիկ բառերը թափվում են դազգահից,
կանչում ու քչփչում են խավարի մեջ:
Մենք տեսանելի ենք, քանի որ գոհ ենք: Ամեն որ գնում է
կամ էլ նրան քարշ են տալիս դեպի գոհասեղան
ԵՎ նույնիսկ ոսկե բազմահատորը
երբևէ կընկնի բոցի մեջ բոսոր:
Մենք մահի խմիչքն ենք, ինչպես և այս գինին
վաղահաս գեղանի, սրճարանային գեղուհի,
եթե սերն այս աշխարհում հրաշք է, եղեն,
ուրեմն այն աշխարհում վաղուց ներկա եմ արդեն:

Тарас ЛУЧУК

ІРОНІЯ СОКРАТА

недосяжно так
обертати словом
як прародич дедал

на майстерних крилах
ганяти по кругу

сліпуче сонце
не помічати:

як віск
топиться
слово щойно оперене

мовець
не мислить що мовить

Տարաս ԼՈՒՉՈՒԿ

ՍՈՎՐԱՏԻ ՀԵԳՆԱՆՔԸ

այդպես անհասանելի
փաթաթել բառով
ինչպես նահապետ դեդալը

վարպետ թևերով
շրջաններով սավառնել

կուրացուցիչ արևի շուրջը
ու չնկատել՝

ինչպես է հավում
մեղրամոմի պես
բառը՝ հենց նոր փետրավորված

խոսնակն ինքն էլ
գլխի չէ, թե ինչ է խոսում

ГОСТРЕ ВІДЧУТТЯ

прагнути
подолати
опір повітря

бухає
без перестанку
внутрішня напруга

як метелик-темнокрилець
поважно пливе

без поспіху
при кожному помахові
милується
золотою каймою окрилености

ՍՈՒՐ ՉԳԱՅՄՈՒՆՔ

ձգտելով
հաղթահարել
դիմադրությունն օդի

ժայթքում է
առանց դադարի
ներքին լարվածությունը

թիթեռի պես սև-թեվավոր
հանդիսավոր լողում է մոլոր

անշտապ
ամեն թևաբախումի հետ
զմայլվում է
թևավորված ոսկե երիզով

Костянтин МОСКАЛЕЦЬ

***

Я знаю, що вже зріє у мені
Троянда чорна, наче та черниця.
Вона зійде рум'янцями на лицях,
Розтане у ласкавому вогні.

Але не попіл, тільки ранній сніг
Лягатиме на пагорби столиці.
Кричатиме тривожно сіра птиця
В безлюдній світанковій тишині.

Мій перевізник мовчки відштовхнеться
Від берега, що диким зостається,
Плюндруючи святі дари богів;

Не витримаю, ще раз озирнуся,
Та за густими лавами снігів
Нічого не побачу – й посміхнуся.

Կոստյանտին ՄՈՍԿԱԼԵՑ

***

Ես գիտեմ, որ արդեն հասունանում է իմ մեջ
Սև վարդը, կուսանոցի կույսի պես:
Նա կաճի դեմքով բոսորագույն թերթիկների,
Կհալչի քնքուշ կրակների մեջ:

Ոչ թե մոխիրը, այլ վաղ ձյունը
Կնստի մայրաքաղաքի բլրալանջին:
Տազնապահար կճչա մոխրագույն հավքը
Առավոտի ունայն լռության մեջ:

Իմ մակույկավարը լուռումունջ կիրվի
Ափից, որ դեռ վայրի է մնացել,
Ծաղրելով Աստվածների սրբազան ընծաները;

Չեմ դիմանա, ևս մեկ անգամ ետ կնայեմ,
ԵՎ ձյան թանձր սահանքների ետևում
Ոչինչ չեմ տեսնի – ու կժպտամ:

***

Закінчується осінь. Ти сидиш
над водами, які раптово стали
чужими, темними і злими; ти один.
Усі поїхали до міст і цілу зиму
не буде звідти ні листа, ні пілігрима,
і буде тихо, як у вусі. Тільки пес
та миші залишилися з тобою
в останньому притулку на землі,
де можна буде трохи одітхнути
і скинути старі дорожні речі,
що зашкарубли від втоми та нудьги.
І можна буде зовсім не вдавати
такого з себе, як усі, і зоставатись
ніяковим, немов той чорноклен,
що вже усіх своїх листків позбувся, –
отак позбутися властивостей, ознак,
єднаючих тебе із людським видом,
і перестати бути індивідом;
п'ючи зелений, добрий хінський чай,
читати пильно грубі фоліанти
старих ченців, які шукали Правди –
і не знайшли; зате писали гарно.

...А там, дивись, і юний перший сніг
зашелестить у голому гіллі,
гукаючи тобі ледь чутно: "Час додому!"

***

Մեռնում է աշունը: Իսկ դու նստած
ջրի ափին, որ հանկարծ դարձել է
օտար, պղտոր ու չար; դու միայնակ ես:
Բոլորն էլ մեկնել են քաղաք և ողջ ձմեռը
գուր կսպասես թե նամակի, թե քարավանի
ու լուռություն կտիրի, ինչպես խուլ ականջում:
Միայն շունն ու մկներն են մնացել քեզ հետ
ամենավերջին հանգրվանում քո՝ երկրի վրա,
որտեղ հնարավոր կլինի քիչ հանգստանալ
և դեն նետել հին ճամփորդական իրերը
որ կոշտացել են հոգնածությունից և ճանձրույթից:
ԵՎ հնարավոր կլինի բոլորովին
չճանալ, ինչպես ոմանք, ու մնալ
սովորական, այն սև թխկենու պես
որ տերևաթափ է եղել ամբողջովին, –
ահա այդպես ազատվել հատկություններից, նշաններից,
որ համախմբում են քեզ մարդկային տեսակի հետ,
և դադարել են մնալ որպես անհատ
խմելով կանաչ, հաճելի թեյը չինական,
կարդալ ուշադիր հաստափոր ֆոլիանտները
հնադարյան իմաստունների, որ փնտրել են
ճշմարտություն
ու չեն գտել; բայցևայնպես ճշմարիտն են գրել:
... Իսկ այնտեղ, մեկ էլ ու տես, երիտասարդ ճյունն առաջին
կարթսրթա մորիմերկ ճյուղին
ձայն տալով քեզ հագիվ լսելի. «Արի՛ տուն:»

Короткий зір до неба підведеш,
нічого не побачиш, посміхнешся,
за звичкою блазнюючи, зопнешся
навшпиньки, руки вгору протягнєш –
і раптом усвідомиш: повертатись
нема куди, бо справжнє царство тут,
у грудях догорає, мовби свічка.
Не переймайся. То лише спонука,
одна з останніх. Найчорніша ніч
перед світанням.

Կես հայացքով ի երկինք նայես,
ոչինչ չես տեսնի ու կծիծաղես,
համաձայն սովորության, խեղկատակի պես կկանգնես
ոտքերիդ թաթերին, ձեռքերդ վեր կտարածես
և հանկարծ կըմբռնես, որ վերադառնալու
տեղ նույնիսկ չունես, քանզի ճշմարիտ արքայությունն
այստեղ է,

և կուրծքդ այրվում է թարթաչք մոմի պես:
Չհուսահատվես: Սա միայն հարկադրանք է,
մեկն ամենավերջիններից: Ամենամութ գիշերը
արևածագից առաջ:

Мар'яна САВКА

З циклу «Варшавський етюдник»

***

шлях до готелю
знаходиш наосліп
поміж індійських крамничок
й маленьких кав'ярень
з незмінним прийменником "під"
"під баранами"
як завше накурено й людно
під голубами
голубиться двійко закоханих
тільки повітря
напоєне запахом фрезій
не дає тобі права
забути що ти чужа

***

зустрічатися виключно
в чужих містах
не знати провулків
і дешевих кав'ярень
тулитися лише серцями
і боронь боже
зрадити себе словом

Մարյանա ՄԱՎԿԱ

«Վարդավյան ներկապնակ» շարքից

***

ուղին հյուրանոցի
գտնում ես փակ աչքերով
հնդկական խանութների
և փոքրիկ սրճարանների արանքում
անփոփոխ «տակ» տեղի պարագայով
«ոչխարների տակ»
ինչպես միշտ մարդաշատ է
ու ծխախոտի ծխով հագեցած
աղավնիների տակ
դունդունում են երկու սիրահարներ
միայն օդն է որ
արբած ֆրեզիայի¹ բուրմունքով
թույլ չի տալիս քեզ
մոռանալ որ դու օտար ես

***

հանդիպել միայն
օտար քաղաքներում
մոլորվել անձանոթ նրբանցքներում
ու էժանագին սրճարաններում
հանդիպել ու հավել սրտերով միայն
և աստված մի արասցե
դավաճանես քեզ բառերով

---

¹ Ծաղիկ:

***

сумувати пастельно і тихо
пастельно і тихо
так відцвітатимуть айстри
в міському сквері
відсилати e-mailom листи
до найкращої подруги
і дотемна гуляти
поблизу костелу Антонія
повернутись додому
в горнятку запарити чаю
і ні з того ні з сього
злякатися власного спокою

***

կարոտել խամրած ու լուռ
խամրած ու լուռ
ինչպես աստղածաղիկներն են ծաղկում
քաղաքի պուրակներում
e-mail-ով նամակներ ուղարկել
ամենահավատարիմ ընկերուհուն
և մինչ մթնշաղ թափառել
սուրբ Անտոնիոյի եկեղեցու մոտերքում
վերադառնալ տուն
հենց բաժակում թեյ թրմել
և առանց մի որևէ պատճառի
վախենալ սեփական անդորրից

Олена ГАЛЕТА

З циклу «Суд у переддвер'ї»

***

Хто може довести, що постійна ти,
до тіні подібна обителе наша?
Лукавий в очах наших
один світ підмінє іншим,
і намагається переконати нас,
що ти — істинна наша вітчизна.
Єфрем Сирин

Викорчовуєш сад —
уречевлену ніч многобожжя.
Може, вперше тебе
не тривожать плачі батьківщин.
Налягає на душу
вже не сумнів, а пил подорожній
З того, з іншого світу,
де виходять один на один.

Так дається взнаки
притаманна людині святість:
Помирати поволі,
ніби хату в Йордан обійти.
Викорчовуєш сад —
уречевлену суть многосвяття,
Де лиш смерть проповідника —
доказ його правоти.

Օլենա ՀԱԼԵՏԱ

«Դատ նախաշենին» շարքից

***

Ո՞վ կարող է ապացուցել,
որ դու մշտատև ես,
որ ստվերի է նման մեր կացարանը:
Նենգաժպիտ չարքը մեր աչքերում
մի աշխարհը փոխարինում է մեկ ուրիշով
և փորձում է մեզ համոզել,
թե դո՛ւ ես մեր հայրենիք ճշմարիտ:
Եփրեմ Միրին

Արմատախիլ ես անում այգին
առարկայկան գիշերին հեթանոսյաց,
Գուցե առաջին անգամ
քեզ չմտահոգի հայրենիքի ճակատագիրը
տարարախատ:

Ծանրանում է հոգուդ վրա
ոչ թե կասկածը, այլ փոշին ճամփեզրյա
Այն հեռավոր ու անհայտ աշխարհի,
Որտեղ մեկ անգամ ենք կանգնում Նրան
դեմ-հանդիման մենակ:

Այս կերպ է ի հայտ գալիս
մարդուն բնորոշ սրբությունը
Մահանալ, մեղքերից անկախ, այլ ոչ թե մեռնել
ինչպես Ջրօրհներին՝ օրհնանքի պես անշտապ:
Արմատախիլ ես անում այգին –
առարկայկան իմաստը բազմաստվածության,
Ուր միայն քարոզչի մահն է հանդիսանում՝
ապացույցը, նրա ճշմարտության:

Залишаєш собі
    тільки те, що не впишуть у спадок,
Тільки спогад про діда —
    у четвертім коліні отця.
На самому краю
    неживого розквітлого саду
Проводжає тебе
    неіснуюча тінь деревця.

***

    Чи ж не всякому, звичайно,
    зрозуміло, що сказав Він так,
    навчаючи нас у час випробувань
    просити допомоги від одного лише Бога
    і волю Божу сповідувати поперед нашої:
    Іоан Дамаскин

Ти будуєш свій сон,
    як історію архітектури.
По деревах і пнях
    пізнаєш коливання часів.
Ти виходиш на мур,
    а потому виходиш за мури,
Де міські смітники
    і ристалища зниділих псів.

Поміж тих голосів,
    у в'язкій напівтемряві свідчень,

Թողնում ես քեզ
լոկ այն, ինչը չեն կտակում,
Միայն մի հուշ՝ պապի մասին,
հայրական յոթը պորտից սերող:
Անկենդան չձաղկած այգու
ծայրին
Քեզ ուղեկցում է
ծառի անգո ստվերը:

***

Չէ՞ որ բոլորին է հասկանալի, իրոք,
որ այդպես ասաց Նա՝
ուսուցանելով մեզ փորձության պահին
օգնություն հայցել միայն ու միայն Աստծուց,
և կամքն Աստծո քարոզել գալիք սերունդներին:
Իոհան Դամասկին

Դու կառուցում ես քո երազը,
ճարտարապետության պատմության պես:
Ըստ ծառերի ու կոճղերի
ճանաչում ես տատանումը դարերի:
Դու բարձրանում ես պարսպի վրա,
այնուհետև պատերի հետևում կորում,
Որտեղ քաղաքի աղբամաններն են
ու հավաքատեղին վտիտ շների:
Այդ ձայների խառնաշփոթում
մթին խավարի մեջ մտքերն անտեսանելի են,

Де зима — не зима,
    тільки біло (чи біло?) кругом,
Ти іще пам'ятаєш,
    що місяць цей названо січнем,
Що собаки не вічні,
    а місто (мабуть) не Содом.

Повертаєш у сон,
    як струхлявілий дух полонянки,
Замикаєш по собі —
    не знати — чи очі, чи брами.
Ти покличеш на ніч
    тільки Бога, і дві колисанки
Переділиш між Ним
    і пустими (тепер) небесами.

Որտեղ ձմեռը ձմեռ չէ անգամ,
միայն ճերմակ է /արդյոք ճերմա՞կ է/ շուրջբոլորը:
Դու դեռ հիշում ես,
որ ամիսն այս կոչվում է հունվար,
Որ շները հավերժ չեն բնավ,
իսկ քաղաքն էլ /կարծես թե/ Սողոմը չէ:

Երազ ես վերադառնում,
դողդոջուն հոգու պես գերուհու,
Քո հետևից փակելով՝
միևնույնն է, աչքերդ թե դարպասները:
Գիշերվա կեսին կկանչես
միայն Աստծուն, և երկու օրորոցային երգ
Կրաժանես Նրա և
/այժմ/ դատարկ երկինքների միջև:

Ірина СТАРОВОЙТ

***

Коли раптом тобі перестануть писати листи,
і дзвонити не стануть, і стало гірчитиме в роті,
тоді другів і друзів в далеких світах відпусти,
опрости ситуацію. Все відклади – на потім.

Коли раптом тобі перестануть читати з душі,
дарувати дерева і сипати зорі в долоні,
тоді вийди до парку і голубам хліба вкриши,
і без подиху дихай на те, що в тобі холоне.

Коли раптом тобі перестануть казати: «Бувай!»,
а зникатимуть так... без пояснень,
без жодного слова,
тоді – значить – вже час, все продай і борги
позвертай,
і – відай – утікай, бо ще трохи – і світ тебе
зловить.

Իրինա ՄՏԱՌՈՎՈՅՑ

***

Եթե հանկարծ քեզ դադարեն գրել նամակներ,
դադարեն զանգահարել, ու կոկորդուսդ զգաս
դառնահամը կյանքի
այնժամ ընկերներիդ՝ հեռու-հեռավոր երկրներում,
ազատ արձակիր,
իրավիճակը մի բարդացնի: Ամեն բան հետաձգիր
հետագային:

Եթե հանկարծ դադարեն հասկանալ քեզ կես մտքից,
ծառեր նվիրել և ավերդ աստղային հորդ
անձրևներով հեղեղել,
այնժամ, մի՛ մոռացիր այցելել զբոսայգում
քո ձեռքի հացին կարոտ աղավնիներին
և անշունչ շնչիր այն ամենին, որ պաղում է քո ներսում:

Եթե հանկարծ քեզ դադարեն ասել. «Մնաս բարյա՛վ»,
ու անհետանան հենց այնպես... առանց խոսքի
ու բացատրության
այնժամ գիտցիր, որ ժամն է արդեն, պարտքերդ տուր,
կուզես ծախիր ամեն բան
ու տե՛ս – փախի՛ր, քանզի քիչ էլ որ մնա՝
աշխարհը քեզ կորսա:

Олена ПАШУК

МОЇ ЗЕЛЕНІ

Тобі завжди подобались мої... Я була схожа на зеленого метелика, що боявся нічної тиші. Цього разу я втікала у сутінки від тебе і твого страхітливого сачка. Страх важким тягарем висів на моїх крилах, не даючи змоги злетіти. Я впала і лежала самотнім каменем при дорозі. А потім ти... і твій страхітливий... Ти впіймав мене. Але не зумів впіймати у сак мій погляд... і навіщо тобі мої зелені?

ДОЩ НЕ СТАРІЄ

Я взяла шматочок крейди і почала татуювати асфальт. Спочатку – вечір у брудному костюмі, а потім боязку тишу. Все було таким знайомим. Тільки не вистачало мене й дощу. Ніби на побаченні він подарував мені букет тендітних троянд, що соромилися в руках. Дощ полоскав моє волосся, влітав у нього романтику і раптово кудись зникав. А коли з'являвся знову, то на його вустах мокріла запальна усмішка. Я трохи підтирала її рукавом, а на щоках вдавлювала ямочки. Таким я пам'ятаю його й досі... Він пішов, залишивши мені повні долоні відчаю.

Օլեմա ՊԱՇՏՈՒԿ

ԻՄ ԿԱՆԱԶ...

Քեզ միշտ էլ դուր էին գալիս իմ... Ես նման էի կանաչ թիթեռնիկի, որ վախենում էր գիշերային լուսությունից: Այս անգամ, քեզանից և քո թիթեռնացանցից ես փախա ու թաքնվեցի մթնշաղի մեջ: Վախը ծանր բեռան պես կախվել էր թևերիցս, ու թռչել չէր թողնում: Ես ընկա ու միայնակ քարի նման պառկած մնացի ճամփամիջում: Իսկ հետո դու... և քո սարսափելի...
Դու որսացիր ինձ: Բայց անկարող եղար ցանցով որսալ իմ հայացքը... ու ինչի՞նչ են պետք իմ կանաչ...

ԱՆՉՐԵՎԸ ՉԻ ԾԵՐԱՆՈՒՄ

Ես վերցրեցի մի կտոր կավիճ ու սկսեցի նկարել ասֆալտին: Մկզբում՝ երեկո՝ կեղտոտ կոստյումով, իսկ հետո՝ վախվորած լուսություն: Ամեն ինչ այնպես ծանոթ ու հարազատ էր: Միայն անձրևն էր ինձ պակասում:
Կարծես ժամադրության ժամանակ, երբ նա ինձ նվիրեց քնքուշ վարդերի մի փունջ, որ ամոթխածորեն նիրհել էին նրա գրկի մեջ:
Անձրևը ջրջնեց իմ վարսերը, ռոմանտիկա հյուսեց նրանց մեջ ու հանկարծակի ինչ-որ տեղ չբվեց: Իսկ երբ նորեն հայտնվեց, արդեն նրա շուրթերին երևաց խոնավացած վառ ժպիտը: Ես թևքովս մի թեթև սրբեցի և թույլ սեղմեցի այտերի փոսիկները:
Այդպիսին եմ հիշում նրան մինչև այժմ...
Նա գնաց՝ ինձ թողնելով մի բուռ լիքը հուսահատություն:

Катерина КАЛИТКО

КОЛХІДСЬКІ НОТАТКИ

Зів'яли квіти вулканів
вкрили пахучим
пульсуючим пилом
великі серця
великих драконів
що вмiли дихати полум'ям
і казати розумні речі
а в мене проста халупка
з глиняною підлогою
сюди вповзають гексаметри
вигинаються як гусiнь
повзають по стiнах
по підлозі
так що доводиться літати
аби не роздушити
якийсь необережний рядок
я беру гексаметри
зв'язую з них довгу нитку
і ось уже сиджу на траві
пахне світлом
солодко і терпко
дивлюся на світ
крізь бурштинові грона винограду
і бачу: на руки до мене проситься
золоторунний баранчик
Так де ж ті аргонавти

Կատերինա ԿԱԼԻՏԿՈ

ԿՈԼԼԵԻԴՅԱՆ ՆՈԹԵՐ

Թառամեցին հրաբուխների ծաղիկները
պարուրեցին բուրումնավետ
թրթռուն փոշով
սրտերը մեծ
մեծ վիշապների
որ կրակ էին արտաշնչում
ու իմաստուն մտքեր ասում
իսկ իմ ունեցածը
հասարակ մի խրճիթ է
կավե հատակով
որի վրա սողում են հեկզամետրերը
ճկվում թրթռուի պես
սողում են պատերի վրա
ու հատակին
որ ստիպված ես թռչել
որպեսզի չտրորես
որևէ անզգույշ սող
ես հավաքում եմ հեկզամետրերը
հյուսում եմ երկար թել-պարան
և ահա արդեն նստած եմ խոտին որ
բուրում է լույսով քաղցր ու տտիպ
նայում եմ աշխարհին
խաղողի սաթե ողկույզների արանքից
ու ի՞նչ եմ տեսնում –
իմ գիրկն է ձգվում
ոսկեգեղմ գառնուկը:
Դ-ե, ու՞ր մնացին այդ արգոնավորդները:

НА ОКОЛИЦЯХ ІЛІОНУ

Іди сюди. Троянський кінь
Пішов пастись у ту долину.
Ці грецькі ночі – наче вина,
Старезні, чорні та в'язкі.
Мовчанням вичорнена ніч –
Руно, яке сховати ніде.
Тут тихо. Лиш Океаніди
На хвилях їздять вдалині,
І море, в темряві сліпе,
Що нам не може бути свідком.
А серед моря – звідси видко –
Вулкан димує і сопе.
Мовчи. Нехай шумує вир
Ночей Еллади мідноликих...
Тут так беззоряно і дико...
Зірки між стеблами трави.
Коли забудеш всіх Кассандр,
Ти втратиш мудрості пророчі.
Он бачиш – там окрайчик ночі
Над полем битви вигаса.
Допий свій щем. Іде війна.
Немає місця для ілюзій.
Навіщо ворогові друзі
І ночі з присмаком вина?
Тепер – пробач. До самоти
Усі стежки прямують наші...
А ти лети собі, лети –
Піду – верну коня із паші.

ԻԼՈՆԻ ԾԱՅՐԱՄԱՍՈՒՄ

Արի այստեղ: Տրոյական ձին
Տես, արածում է այն դաշտավայրում:
Այս հունական գիշերները գինու պես
Հին, սև ու մածուցիկ են:
Լռությամբ խամրած գիշեր է սև,
Անգամ գեղմը թաքցնելու տեղ չկա:
Լուռ է այստեղ: Սիայն Օվկիանիդներն են
Որ հեռվում երթևեկում են ալիքների վրա,
Եվ ծովը, կույր մթի մեջ,
Մեզ համար չի դառնա վկա:
Իսկ ծովի մեջ, այստեղից երևում է –
Հրաբուխը ծխում և ֆսֆում է:
Լռիր: Թող որ աղմկի հորձանուտը
Հեյլադայի պղնձադեմ գիշերների...
Այստեղ բիրտ է այնքան ու անասողաշատ
Աստղերը՝ խոտերի ցողունների արանքում:
Երբ մոռանաս Կասանդրաներին բոլոր,
Կկորցնես իմաստությունները գուշակի:
Տեսնու՞մ ես, այնտեղ – գիշերվա երիզը
Հանգչում է ահեղ մարտի դաշտի վրա:
Պարպիր քո ցավը: Պատերազմ է դեռ:
Պատրանքն այժմ անտեղի է:
Բարեկամներ պետք չեն թշնամուն
ԵՎ գինու համով գիշերներ լեցուն:
Իսկ այժմ – ներիր: Դեպի միայնություն են
Տանում մեր բոլոր արահետները ...
Իսկ դու թռիր, թռիր քեզ համար
Ես էլ գնամ – արոտից ձին բերեմ տուն:

Довідки про авторів

БАБОВАЛ Роман (1950) – поет, перекладач, пише українською та французькою мовами. Народився і мешкає у Бельгії. Закінчив медичний факультет Лювенського університету, доктор медицини, спеціаліст у ядерній терапії, працює за фахом. Видав шість поетичних книжок українською мовою, три – французькою, а також перекладну книжку Ігоря Калинця.

ВОРОБІЙОВ Микола (1940) – поет. Народився на Чернігівщині, навчався в Київському університеті ім. Т. Шевченка. Представник Київської школи метафористів. Дебютну збірку (“Пригадай на дорогу мені”) видав у 1985 р., після чого друкується і видає книжки систематично. Лауреат літературної премії ім. П. Тичини.

ГАЛЕТА Олена (1975) – поетеса і літературознавець. Закінчила філологічний факультет Львівський університет ім. І. Франка, де тепер працює на кафедрі теорії літератури та порівняльного літературознавства. Кандидат філологічних наук. Автор двох поетичних збірок “Дзвони днів” (1993) та “Поступ і переступ” (1998).

КАЛИТКО Катерина (1982) – поетеса. Народилася на Вінничині, навчається в Національному університеті “Києво-Могилянська академія”. Переможець Міжнародного літературного конкурсу “Гранослов”. Автор двох поетичних збірок “Та, що любила каїна” і “Практичне світотворення”.

КИРИЗЮК Іван (1949) – поет, громадський діяч. Народився і мешкає на Підляшші. Постійний автор українських культурно-мистецьких видань у Польщі. Оpubлікував кілька збірок поезії.

ЛУЧУК Тарас (1962) – поет, перекладач, літературознавець. Закінчив факультет іноземних мов Львівського університету ім. І. Франка. Кандидат філологічних наук, викладає історію античної літератури у Львівському університеті ім. І. Франка та грецьку мову у Львівській богословській академії. Автор збірки віршів та поетичних перекладів “Щодня крім сьогодні” (2002).

МОСКАЛЕЦЬ Костянтин (1963) – поет, прозаїк, літературний критик. Народився в Бахмачі на Чернігівщині, де й тепер мешкає. Закінчив Літературний інститут ім. М. Горького в Москві. Автор трьох збірок поезій, двох збірок малої прози. За збірку літературознавчих есеїв “Людина на крижині” удостоєний літературної премії ім. О. Білецького.

НЕБОРАК Віктор (1961) – поет, перекладач, прозаїк, літературний критик, літературознавець. Закінчив філологічний факультет Львівського університету ім. І. Франка; працює у Львівському відділенні Інституту літератури ім. Т. Шевченка НАН України. Прокуратор легендарної літературної групи Бу-Ба-Бу, автор багатьох поетичних збірок, які склали основу першого вибраного – “Літостротон” (2000). Лауреат літературної премії ім. П. Тичини.

ПАШУК Олена (1982) – поетеса. Родом з Волині. Закінчила Луцький гуманітарний ліцей. З поезіями дебютувала на сторінках часопису “Світо-вид”.

САВКА Мар’яна (1973) – поетеса. Народилася на Тернопільщині. Закінчила філологічний факультет Львівського університету ім. І. Франка. Автор трьох поетичних збірок, учасниця літературної феміністичної формації “МЮНА ТУГА”.

СТАРОВОЙТ Ірина (1975) – поетеса, літературознавець. Закінчила філологічний факультет Львівський університет ім. І. Франка, де й тепер працює. Кандидат філологічних наук. На початках літературної кар'єри входила (разом з Оленою Галетою, Галиною Крук та ін.) до літературної дисоціації “Нечувані”. Опублікувала кілька поетичних збірок, серед них “Вже не прозорі” (1997).

ФЕДЮК Тарас (1954) – поет, президент Асоціації українських письменників. Народився на Одещині. Закінчив філологічний факультет Одеського університету ім. І. Мечнікова. Автор багатьох поетичних збірок, серед них: “Досвітні журавлі”, “...І промовчати не посмів”, “Політ осінньої бджоли”, “Хрещаті південні сніги”, “Золото інків”.

***

МЕСРОПЯН Анушаван (1967) – перекладач, літературознавець, магістр української філології. Народився у Вірменії. Закінчив Львівський національний університет ім. І. Франка. Мешкає у Львові. Досліджує українсько-вірменські фольклорно-літературні взаємини. Перекладає з вірменської на українську та з української на вірменську. В українському перекладі видав збірку оповідань Левона Хечояна “Гілка оливи” (Львів, 2000). За перекладацьку діяльність нагороджений дипломом Посольства України у Вірменії.

Տեղեկություններ հեղինակների մասին

ԲԱԲՈՎԱԼ Ռոման /1950/ – բանաստեղծ, թարգմանիչ, գրում է ուկրաիներեն և ֆրանսերեն լեզուներով: Ծնվել է ապրում է Բելգիայում: Ավարտել է Լյուվենի համալսարանի բժշկական ֆակուլտետը՝ բժշկական գիտությունների դեկտոր է: Ուկրաիներեն լեզվով լույս է ընծայել բանաստեղծությունների վեց ժողովածու և երեք ժողովածու՝ ֆրանսերեն:

ԼՈՒՉՈՒԿ Տարաս /1962/ – բանաստեղծ, թարգմանիչ, գրականագետ: Ավարտել է Լվիվի Ի. Ֆրանկոյի անվան համալսարանի օտար լեզուների ֆակուլտետը: Բանասիրական գիտությունների թեկնածու է, այժմ դասավանդում է անտիկ գրականության պատմություն Լվիվի Ի. Ֆրանկոյի անվան համալսարանում և հուններեն լեզու Լվիվի աստվածաբանական ակադեմիայում: «Այսօրվանից բացի ամեն օր» /2002/ վերնագրով թարգմանությունների ու բանաստեղծությունների ժողովածուի հեղինակն է:

ԿԱԼԻՏԿՈ Կատերինա /1982/ – բանաստեղծուհի: Ծնվել է Վիննիչինայի մարզում, սովորում է «Կիև-Մոհիլյան ակադեմիա» ազգային համալսարանում: Բանաստեղծությունների երկու ժողովածուների՝ «Նա, որ սիրում էր Կայենին» և «Գործնական աշխարհաշինություն», հեղինակ է:

ԿԻՐԻՉՅՈՒԿ Իվան /1949/ – բանաստեղծ, քաղաքական գործիչ: Ծնվել է ապրում է Լեհաստանում: Լեհաստանում հրատարակվող ուկրաիներեն կուլտոր-գեղարվեստական հանդեսների մշտական հեղինակն է: Մի քանի ժողովածուների հեղինակ է:

ՀԱԼԵՏՍ Օլենա /1975/ – բանաստեղծուհի և գրականագետ: Ավարտել է Լվիվի Ի. Ֆրանկոյի անվան պետհամալսարանի բանասիրական ֆակուլտետը, որտեղ առաջօր դասախոսում է գրականության տեսության և համեմատական գրականագիտության ամբիոնում: Բանասիրական գիտությունների թեկնածու է: Բանաստեղծությունների երկու՝ «Օրերի դողանք» 1993 և «Կեցություն և մեղսագործություն» 1998 ժողովածուների հեղինակ է:

ՄՈՍԿԱԼԵՅ Կոնստյանտին /1963/ – բանաստեղծ, արձակագիր, գրաքննադատ: Ծնվել և ապրում է Չեռնիզիվշինայի մարզի Բախմաչու մ քաղաքում: Ավարտել է Մոսկվայի Մ. Գորկու անվան գրականության ինստիտուտը: Բանաստեղծությունների երեք և արձակի երկու ժողովածուների հեղինակ է: «Մարդը սառցաբեկորի վրա» գրականագիտական էսեների ժողովածուի համար արժանացել է Օ. Բիլեցկու անվան գրական մրցանակին:

ՆԵՔՈՂԱԿ Վիկտոր /1961/ – Բանաստեղծ, քարզմանիչ, արձակագիր, գրաքննադատ, գրականագետ: Ավարտել է Լվիվի Ի. Ֆրանկոյի անվան համալսարանի բանասիրական ֆակուլտետը: Այժմ աշխատում է Ուկրաինայի ԳԱԱ Տ. Շեվչենկոյի անվան գրականության ինստիտուտի Լվիվյան մասնաճյուղում: Հեղինակն է բանաստեղծությունների մի շարք ժողովածուների, որոնք և հիմք հանդիսացան նրա անդրանիկ «Լիտուստրոտոն» /2000/ հատընտիր ժողովածուի համար: Պ. Տիչինայի անվան գրական մրցանակի դափնեկիր է:

ՊԱՇՈՒԿ Օլենա /1982/ – բանաստեղծուհի: Ծնվել է Վոլինյան մարզում: Ավարտել է Լուցկի հումանիտար լիցեյը: Իր բանաստեղծական դեբյուտը բավականին հաջող իրականացրել է «Մվիտովիդ» գրական հանդեսի էջերում:

ՍԱՎԿԱ Մարյանա /1973/ – բանաստեղծուհի: Ծնվել է Տեռնոպոլ քաղաքում: Ավարտել է Լվիվի Ի. Ֆրանկոյի անվան համալսարանի բանասիրական ֆակուլտետը: Այժմ ապրում է Լվիվում: Բանաստեղծությունների երեք ժողովածուների հեղինակ է՝ «Յամաք ափեր» /1995/, «Նկարներ քարի վրա» /1998/ «Գառը մանդրահորա» /2002/:

ՍՏԱՌՈՎՈՅՏ Իրինա /1975/ – բանաստեղծուհի, գրականագետ: Ավարտել է Լվիվի Ի. Ֆրանկոյի անվան համալսարանի բանասիրական ֆակուլտետը որտեղ աշխատում է առաջօր: Բանասիրական գիտությունների թեկնածու է: 1997թ հրատարակել է «Արդեն ոչ թափանցիկ» բանաստեղծությունների ժողովածուն: Առաջին անգամ հայերեն թարգմանվել է «Գարուն» ամսագրում 1999/4:

ՎՈՐՈՐՅՈՎ Միկոլա /1940/ – բանաստեղծ: Ծնվել է Չերնիզիվ-
յան մարզում, սովորել է Կիևի Ս. Շեվչենկոյի անվան համալսարա-
նում: «Կիևի մետաֆորիստների դպրոցի» պատվավոր ներկայացու-
ցիչներից է: Իր անդրանիկ ժողովածուն՝ «Հիշեցրու ինձ ճանա-
պարհից առաջ», լույս է ընծայել 1985թ., որից հետո պարբերաբար
տպագրվում և գրքեր է հրատարակում: Պ. Տիչինայի անվան
գրական մրցանակի դափնեկիր է:

ՖԵՂՅՈՒԿ Տարաս /1954/ – բանաստեղծ: Ուկրաինական գրող-
ների ասոցիացիայի նախագահ: Ծնվել է Օդեսայի մարզում: Ավար-
տել է Օդեսայի Ի. Մեչնիկովի անվան համալսարանի բանասիրա-
կան ֆակուլտետը: Բազմաթիվ բանաստեղծական ժողովածուների
հեղինակ է: Այդ թվում՝ «Վաղ կռունկներ», «...Ու չհամարձակվեց
լռել», «Աշնանային մեղվի թռիչքը», «Ինկերի ոսկին»:

***

ՄԵՍՐՈՊԵԱՆ Անուշավան /1967/ – թարգմանիչ, գրականա-
գետ, ուկրաինական բանասիրության մագիստր: Ծնվել է Հայաս-
տանում: Ավարտել է Լվիվի Ի. Ֆրանկոյի անվան ազգային
համալսարանը: Այժմ ապրում է Լվիվում: Ուսումնասիրում է հայ-
ուկրաինական գրական-բանասիրության փոխհարաբերություն-
ները: Թարգմանում է հայերենից ուկրաիներեն և ուկրաիներենից՝
հայերեն լեզուներով: Ուկրաիներեն լեզվով հրատարակել է Լևոն
Խեչոյանի «Ճյուղն ձիթենու» վերնագրով պատմվածքների
ժողովածուն: Թարգմանչական գործունեության համար պարգևա-
տրրվել է Հայաստանում Ուկրաինական դեսպանության դիպլոմով:

З м і с т

Мініслово про мініантологію	5
Микола ВОРОБІЙОВ	
“є місце фіалок що про нього мало хто знає...”	6
“дівчина в синіх черевиках тихо крадеться...”	6
“звір зближається ...”	8
“вир поглинає...”	8
Іван КИРИЗІЮК	
<i>З циклу “Мережка Підляшшя”</i>	
“Душа моя...”	10
“Кольорами сумління...”	10
“Маминою піснею...”	12
Роман БАБОВАЛ	
“у цім краю благословенному...”	14
“мені загородили шлях...”	14
“пищу наліво – звідки жодної немає звістки...” ..	16
“в пустелі що не відає поняття меж...”	16
Тарас ФЕДЮК	
“Вічний біль при душі...”	18
Віктор НЕБОРАК	
Перехід	22
Кнайпа	24
Тарас ЛУЧУК	
Іронія Сократа	26
Гостре відчуття	28

Костянтин МОСКАЛЕЦЬ	
“Я знаю, що вже зріє у мені...”	30
“Закінчується осінь. Ти сидиш...”	32
Мар'яна САВКА	
З циклу “Варшавський етюдник”	
“шлях до готелю...”	36
“зустрічатися виключно...”	36
“сумувати пастельно і тихо...”	38
Олена ГАЛЕТА	
З циклу “Суд у переддвер’ї”	
“Викорчовуєш сад...”	40
“Ти будуєш свій сон...”	42
Ірина СТАРОВОЙТ	
“Коли раптом тобі перестануть писати листи...”	46
Олена ПАШУК	
Мої зелені	48
Дощ не старіє	48
Катерина КАЛИТКО	
Колхідські нотатки	50
На околицях Іліону	52
Довідки про авторів	54

Բովանդակություն

Միկուլա ՎՈՐՈԲՅՈՎ

«մանուշակների տեղեր կան, որ ոչ ոք չգիտի...»	7
«կապույտ երկնաճիթ կոշիկներով աղջնակը...»	7
«գազանը մոտենում է...»	9
«հորձանուտը կուլ է տալիս...»	9

Իվան ԿԻՐԻՉՅՈՒԿ

«Պիղլյաշշյայի զարդանկար» շարքից

«Հոգին իմ...»	11
«Խղճի երանգներով...»	11
«Մայրական երգով...»	13

Ռոման ԲԱԲՈՎԱԼ

«աշխարհում այս օրինված...»	15
«իմ ուղին ...».....	15
«գրում եմ ձախից, որտեղից չկա ոչ մի նորություն...» ..	17
«անապատում, ուր չկա սահման կոչված հասկացությունը...»	17

Տարաս ՖԵՂՅՈՒԿ

«Այս հավերժ ցավը հոգու...»	19
----------------------------------	----

Վիկտոր ՆԵԲՈՌԱԿ

Անցում	23
Պանդոկ	25

Տարաս ԼՈՒՉՈՒԿ

Սոկրատի հեզմանքը	27
Սուր գգացմունք	29

Կոստյանտին ՄՈՍԿԱԼԵՑ

«Ես գիտեմ, որ արդեն հասունանում է իմ մեջ...»	31
«Մեռնում է աշունը: Իսկ դու նստած...»	33

Մարյանա ՍԱՎԿԱ

«Վարչավյան ներկայակ» շարքից	
«ուղին հյուրանոցի...»	37
«հանդիպել միայն...»	37
«կարոտել խամրած ու լուռ...»	39

Օլենա ՀԱԼԵՏԱ

«Դատ նախաշեմին» շարքից	
«Արմատախիլ ես անում այգին...»	41
«Դու կառուցում ես քո երազը...»	43

Իրինա ՍՏԱՌՈՎՈՅՏ

«Եթե հանկարծ քեզ դադարեն գրել նամակներ...»	47
--	----

Օլենա ՊԱՇՈՒԿ

Իմ կանաչ	49
Անձրևը չի ծերանում	49

Կատերինա ԿԱԼԻՏԿՈ

Կոլխիդյան նոթեր	51
Իլոնի ծայրամասում	53

Հեղինակների մասին	57
-------------------------	----

Оригінал-макет підготовано
у відділі автоматизації
НБ ЛНУ імені Івана Франка
Завідувач Мирослава Доманська

Підписано до друку 19.06. 2002 р.
Формат 60х90х16.
Папір офсетний № 1. Друк офсетний.
Обл.-вид. арк. 1, 96. Гарнітура Bookman.
Наклад 500. Замовлення №

Видавничий центр Львівського національного
університету імені Івана Франка
79000, Львів, вул. Дорошенка, 41